

Svensk Förening för Vårdhygien

HITÅT* 2011-2016

*Hygien i Tandvården: Åtgärder och Tankar

Arbetsgruppen:

Inger Spencer

Mikael Zimmerman

Ann-Christine Larsson Bolle

Daniel Rulli

Hans Sjöberg

Peter Lundholm

Peter Lundholm 2016-04-20

Svensk Förening för Vårdhygien

SFVH

Kanyl och stickskyddsfrågan 2005-2016

- Kanylhylshållare: 1980 talet
- "Stick är ingen bisak" - arbetsmiljöverket 1990 talet
- AFS 2005:1 Kanylhylsan får inte sättas tillbaka
- 2010/32/EU – införs 2013 genom ändringsföreskriften AFS 2012:7 vilket bla innebär krav på integrerat stickskydd
- Hitåt revideras 2015 - 2016

Svensk Förening för Vårdhygien

Första rapporten 2011

- HITÅT projektet v1 avsåg att
 - Tillgodose behovet av samsyn i tandvården kring hantering av injektionskanyler. Kanylskyddshylsan får ej återföras på kanylen sk recapping.
 - Skapa konsensusuttalande om hantering av injektionskanyler med medverkande från: offentlig och privat tandvård, tillverkare av dentalprodukter, återförsäljare och myndigheter.
 - Utvärdering av, på marknaden förekommande, produkter.
 - Få ökat fokus på denna problematik ute på klinikerna.
 - Identifiera vårdgivarens/arbetsgivarens ansvar.

2016: Inte bara kanylskyddet

- Arbetet med revisionen 2016 omfattar
 - Anpassning till nytt regelverk, AFS 2012:7
 - Helhetssyn på åtgärder för en säkrare arbetsmiljö
 - Riskanalys
 - Effektivare flöden identifieras
 - Säkra arbetssätt
 - Fokus på generell instrumenthantering, inte bara kanyler
 - Engångsinstrument

Från Arbetsmiljöverket*:

www.av.se

- Arbetsmiljöverkets nya ändringsföreskrifter AFS 2012:7
- Direktiv 2010/32/EU
- EU-direktiv om förebyggande av stick-och skärskador inom hälso-och sjukvården.
- Ramavtal som ingåtts av arbetsmarknadens parter.
- Nationellt genomfört senast 11 maj 2013.
- Minimidirektiv.

*Jenny Persson Blom, AV, Studiedagarna 20

AFS 2012:7

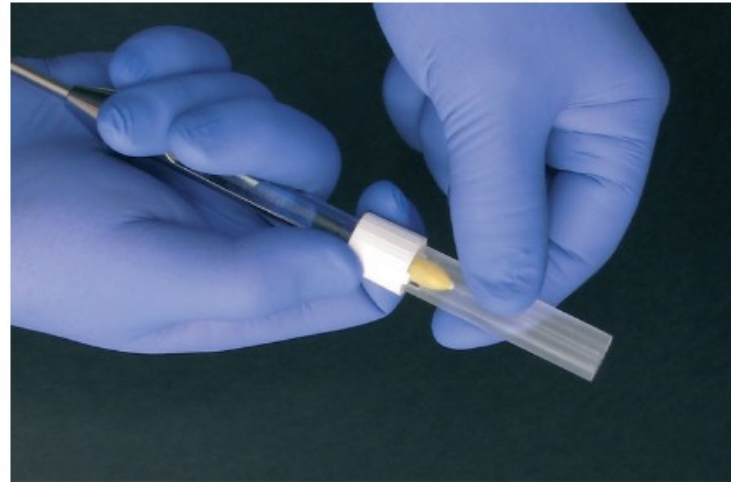
11 maj 2013

- Syftet med AFS 2005:1 och tilläggsföreskriften 2012:7
- **Utgångspunkt:** *Ingen ska behöva riskera att smittas av en allvarlig sjukdom i sitt arbete.*
- **Vi kan förebygga smitta genom**
 - Riskanalyser och goda rutiner
 - Skärpta krav på utbildning
 - Se till att använda rätt utrustning

AFS 2012:7

Utrustning, vassa föremål

- 8 a § Om riskbedömningen i verksamheter som omfattas av 22 och 24 §§ visar risk för stick- eller skärskador ska vassa föremål som är avsedda att användas på människor eller djur och som kan komma i kontakt med kroppsvätskor vara försedda med en **fungerande integrerad säkerhetsfunktion**. Syftet är att minska risken för stick-och skärskador på användaren. Detta gäller om produkter med fungerande integrerade säkerhetsfunktioner finns framtagna för ändamålet och är tillgängliga på marknaden.

8 a §

...vara försedda med en **fungerande integrerad säkerhetsfunktion...**

Kunskaper och utbildning

- 14 § Arbetsgivaren ska se till att den som leder arbetet och alla arbetstagare som kan komma att utsättas för mikrobiologiska arbetsmiljörisker har lämplig utbildning och tillräckliga kunskaper om de biologiska agens som förekommer i verksamheten.
- Ny och tillfällig personal ska få introduktionsutbildning när de börjar sitt arbete.
- Utbildningen och kunskaperna ska uppdateras vid behov.

Utbildningen ska ge kunskaper om

- god hygienisk arbetsmiljöpraxis*,
- hur man hanterar vassa föremål och kontaminerat material, även som avfall,
- hur man använder säkra produkter för att skydda sig mot stick- och skärskador,
- betydelsen av vaccinationer och
- hur man minskar risken för smitta om en oönskad händelse har inträffat

*22 § God hygienisk arbetsmiljöpraxis

22 § God hygienisk arbetsmiljöpraxis

- 22 § God hygienisk arbetsmiljöpraxis ska tillämpas vid vård- och omvårdnadsarbete och i verksamheter där man kan komma i kontakt med blod och andra kroppsvätskor från människor. God hygienisk arbetsmiljöpraxis gäller också i verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård. God hygienisk arbetsmiljöpraxis innebär att
 - iaktta renlighet och god ordning,
 - undvika ringar, armband, löst hängande hår och annat som kan försvåra god hygien och bidra till smittspridning,
 - använda handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor

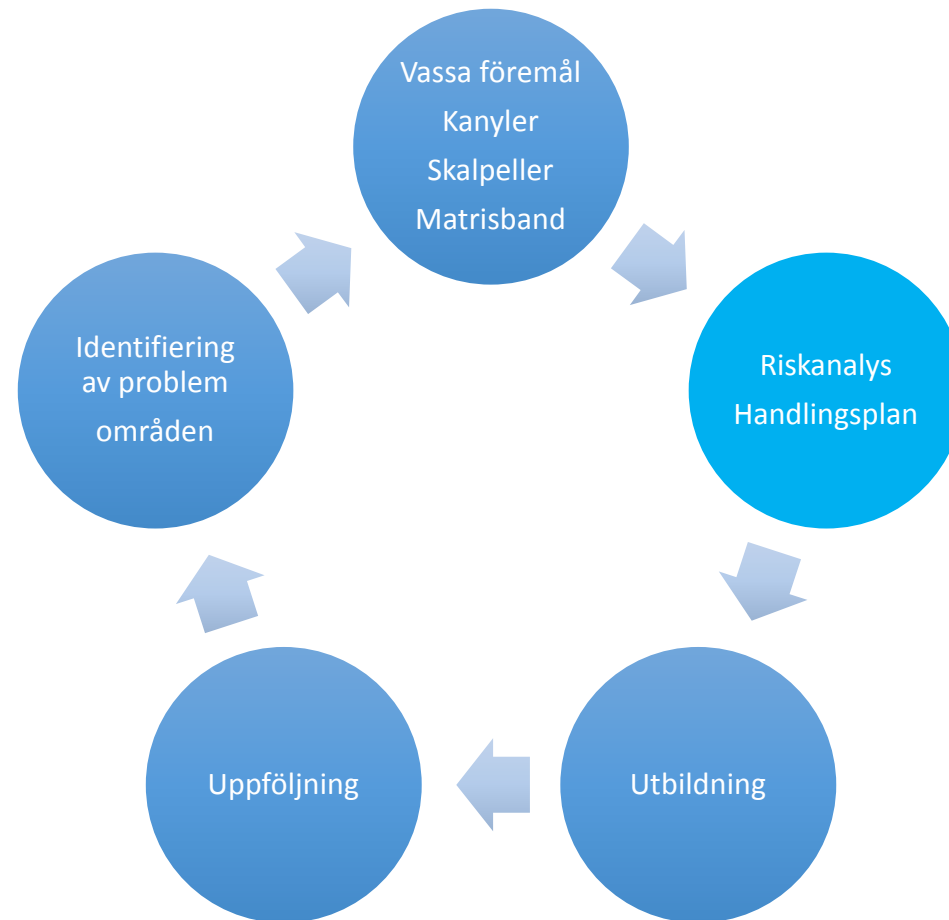
22 § God hygienisk arbetsmiljöpraxis

- använda skyddskläder vid vård- och omvårdnadsarbete i nära kontakt med personer och i nära kontakt med djur vid verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård,
- vid behov använda visir eller motsvarande vid risk för stänk av kroppsvätskor,
- använda andningsskydd vid risk för allvarlig luftburen smitta,
- ta hand om spill på ett säkert sätt och vid behov desinfektera kontaminerat område
- desinfektera händerna före rent och efter orent arbete samt efter att ha använt handskar

8 a § ..."vassa föremål som är avsedda att användas på människor eller djur och som kan komma i kontakt med kroppsvätskor vara försedda med **en fungerande integrerad säkerhetsfunktion.**"...

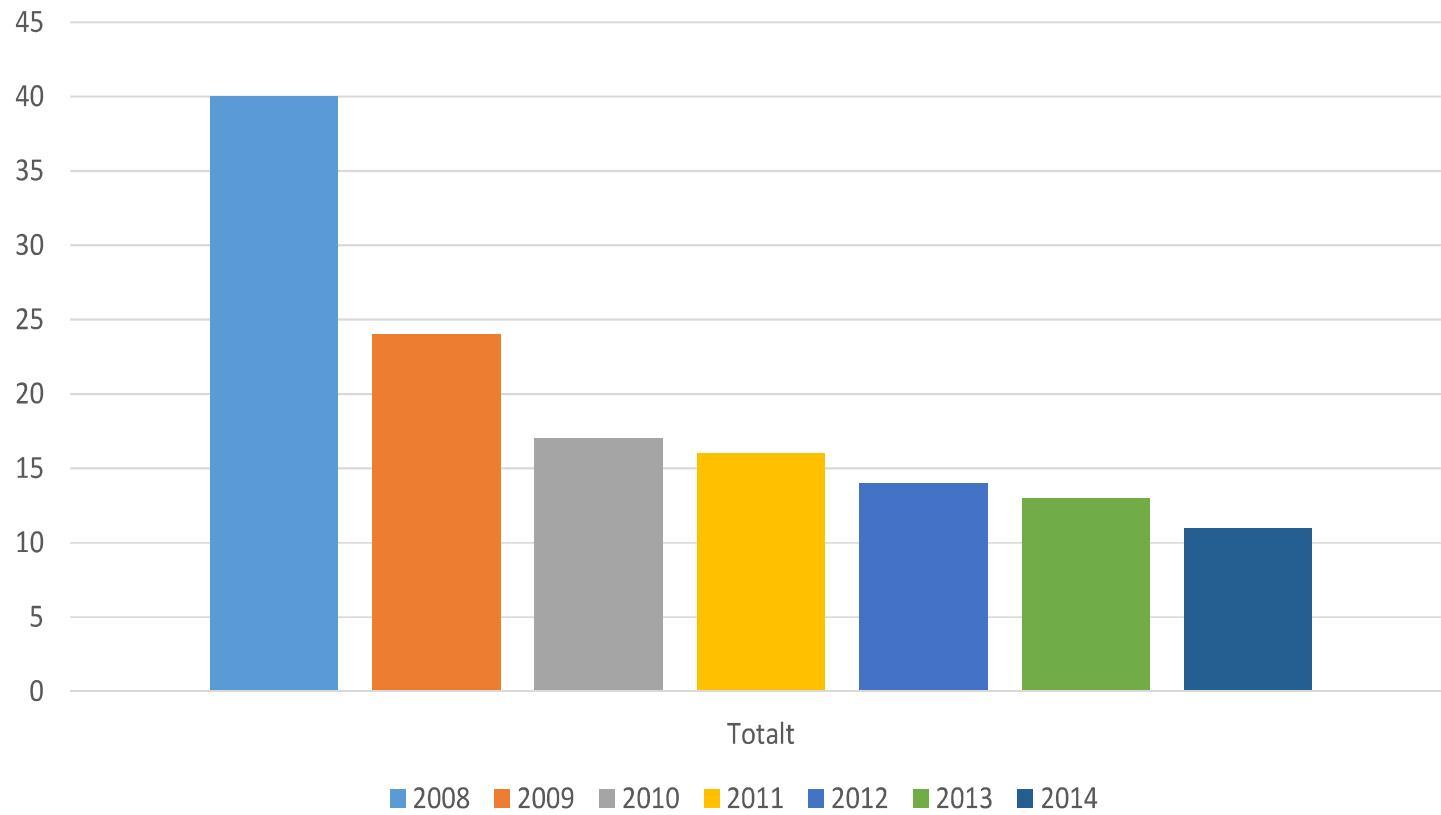

Mål: Säker arbetsmiljö

Stickskador, statistik

Stickskador totalt Folktandvården Uppsala

Slutrapport

- Kanylhantering återstår vara ett problemområde
 - Integrerat stickskydd ännu ej implementerat fullt ut
 - Långsam utveckling av nya kanylssystem med integrerat stickskydd
- Instrumenthantering
 - Flödesanalyser, riskanalyser
- Säkra arbetsmetoder
- Övergång till engångsprodukter är ekonomiskt försvarbart. Hur är det med miljöaspekterna?
- Drivkrafter mot en mer komplex instrumentpark
 - Laser, digitala sensorer och avläsare, mikroskop
 - Viktigt med dialog med leverantörer

Enkät svar

Privat och offentlig tandvård

- God kännedom om regelverket kring kanylhantering. Mindre kännedom kring övriga stickrisker.
- Stor variation i följsamheten till regelverket och hur man löser de praktiska problemen på mindre och större kliniker
- Många är i implementeringsfas med kort uppföljningstid, ofta under 1 år
- Majoriteten anser att det är viktigt att minimera stick och skärskador.

Utbildning av personalen

De nya reglerna ställer också krav på att personalen ska få utbildning i hur man ska använda de säkra produkterna, t. ex vassa föremål med en integrerad säkerhetsfunktion. Det räcker alltså inte bara med att köpa in de säkra produkterna, utan personalen måste få utbildning i hur produkterna fungerar och hur de ska hanteras. Personalen ska även få utbildning i hur det stickande/skärande avfallet ska hanteras. Utbildningen ska även omfatta hur man ska arbeta på ett hygieniskt sätt för att undvika att riskera smittas i sitt arbete. Detta kallas att arbeta enligt god hygienisk arbetsmiljöpraxis.

Sätt att ytterligare reducera riskerna för stick- och skärskador:

- Säkra fil-, borr-, och bricksystem.
- Standardiserade system
 - (borr, handinstrument, rotbricka, kirurgibricka, ...).
- Spetsnycklar till ultraljudsspetsar
- Kassera gamla/slitna instrument.
- Övergå till engångsprodukter i den mån det är möjligt/försvarbart
- Övergå till automatiserade processer där det är möjligt
- Kvalitet på handskar
- Planering och metodik inför behandling.
- Logistik (tex placering av behållaren för vassa föremål, ...).

Avslutande arbete innan färdigt dokument

- Implementeringsfrågor
- Metoder för riskhantering och riskanalys
- Peka på områden med stor potential att minska risken för stick och skärskador

Svensk Förening för Vårdhygien

Tack för mig